

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak:		A szerkesztésért felelős	
Melyeken:		Kutasi Imre	
Videkre:		kiadó s laptulajdonos	
Egész évre	12 korona	Egész évre	20 korona
Fél évre	6 "	Fél évre	10 "
Negyed évre	3 "	Negyed évre	5 "
Egy hónapra	1 "	Egy hónapra	2 "

A szerkesztésért felelős
Kutasi Imre
kiadó s laptulajdonos

Szerkesztőség Plac-utca 79. sz. Gáll-ház (emelet)
Kiadóhivatal Plac-utca 79. sz. Gáll-ház (földszint)
Hirdetések a legmérsékeltebb árszámítás mellett vétetnek fel

Pihenő erők.

— decz. 18.

Körülbelül 300.000 családfő jár-
kel az országban munka nélkül. Erőteljes,
egészséges emberek, akik olcsó pénzért
kinálják dolgos kezüket, de nincs aki mun-
kát adjon nekik, mert a pangás országos
jellegű.

Az idő a munka nemzeti tőkét kép-
visel, amely dusan hozza meg kamatait. Ez
idő szerint azonban ez a tőke használat-
lanul hever, hanem emészti önmagát és
az ország vagyonát is.

Napról-napra nagyobb a nyomor, a
melyet csakis gyökeres intézkedésekkel
lehetne elfojtani. Az állam is, a törvény-
hatóságok is érzik a szükségességét annak
hogy ennek ellensúlyozására tenni kell
valamit. Foglalkoztatni kell a munkáske-
zeket és a munkáért cserében kenyeret
adni az éhezőknek. Az teljesen mellékes,
hogy az államháztartás birja-e, vagy sem.
Mert oly rendkívüli a helyzet, hogy yitt már
szó sem lehet okoskodásról.

Valóságos rémület fogja el azt az
ugynevezett munkaközvetítőket előtt visz el
utunk s ott látja azokat a kopott, szeny-
nyes alakokat, a kiknek arcán éhség van
és szemeiben ádáz düh lángol, Düh min-
den ellen. A felsőbbbség, a világrend, egy
jobb kabát ellen, mert azt föltételezi a sze-

gény senki, hogy a finom angol kabátos
ur zsebe tele van bankóval, a melylyel
mindent meg lehet vásárolni. Meleg szobát,
meleg ételt. De talán még a gondatlansá-
got, a gyönyört, a szerelmet, a boldogsá-
got magát is.

Mig halad tova, az alászakadó szürke
alkonyest homályában, minha visszhan-
goznék lelkemben a rongyos kétségbeesett
ember gondolata: pénzért lehet venni véget
— talán Magát a boldogságot is?

Mert hiszen hány örületesen boldog
talán, lehetetlen helyzetnek lehet véget
vetni azzal a hitvány pénzzel. Egyének, a
kik egymáshoz vannak lánczolva, mint a
gálya rabok, és keserves nyüggént viselik
igy az életet pénz árán köcsönösen meg-
vásárolhatnák egymás szabadságát.

Beteg vagy, testben, lélekben összetört
— vagy nagy csapások, súlyos veszteségek
értek, ha pénzed van, vasutra ülsz és a
dél enyhe levegőjében keres enyhülést.
Más ég borul rád, más virágok illatoznak
eléd. más emberekkel találkozol. Egészen
idegen környezet vesz körül, a melyben
senki, semmit sem emlékeztet arra a multra
a melyet feledni akarnál, vagy azokra, a
kiket a halál rabolt el szivedtől.

Pénz nélkül, bizony még a boldogság
is csak mankón jár és régi jó példaszó
az, hogy a hol beköszönt a szükség az
ajtón, az ablakon repül ki a szerelem

A nép, nyomorog és zug. Egy ismert
politikusunktól hallottam nem régen, hogy
ha ez így megy, két év alatt egész Ma-
gyarország újra kerül és barikádok fog-
nak állani a fővárosi uton mert a nép éhes
— és a ki éhes, az dühös. Ezért mondják,
hogy jóllakva még senki sem lőtte magát
főbe.

Mi pedig a nép gyomra és az intelli-
gen, angol kabátos urak mizériáihoz ké-
pest, a kik az utolsó pillanatig, ama bi-
zonyos csattanással végződő végig kény-
telenek látszott megőrizni.

És mintha csak a francia forradalom-
idejét élők, a ki még gazdag, oly eszeve-
szetten keresi a szórakozást, az élvezetet.
Minha egyéb életereje nem volna az em-
bernek, mint a mulatság után való hajsz.
Éhező tömegek a városokban — zsúfolt
színházak estélyek és kaczagó urak a
klubbokban.

A luxus örült arányokat ölt és in-
kább nem esznek, de öltöznek az emberek.
Szomorú idők s az emberek is azok.

A csongrádi választás. A képviselőválasz-
tást megelőző utolsó vasárnapon Csongrádon
mind a két jelölt: Dienes Márton és Hegyi
Antal megtartották programbeszédüket: —
Dienes Márton, a függetlenségi párt jelöltje
Komjáthy Béla Papp Elek és Boda Vilmos
országgyűlési képviselők társaságában ment

Kislány koromban csak elviselhető volt
bár akkor is csak a könnyek voltak a védel-
mező fegyverem; végtére is, ha valaki ne-
kem jött, megbántott, mindig akadt valaki,
aki pártomat fogta és védelmezte a gyáva
kislányt, aki irigyelte a fecske-fiókot, mert
az ugyan tud csipni, ha bántják és kar-
molni.

Kétségbeesve győződtem meg arról,
hogy én vagyok a jó istennek ezen a földön
az egyedüli teremtménye, a kiről megfeled-
kezett és nem látta el semminemű védelmi
eszközzel és sem védekezni, sem támadni
nem tudok.

Hiába nőtem erős, egészséges asszony-
nyá, ott vagyok, a hol voltam mindaddig,
míg önök föl nem fedezik bennem az erős,
merész szabású asszonyt, a ki ha akar rom-
bolni tud, csak ne süsse le a szemét és
ne ijedjen meg olyan hamar, mint egy
gyermek.

Már nem a zárdában van, a hol soror
Beata ijesztgeti a világi veszedelmekkel és
ha férfi közeledik, a fülébe sziszeg:

— Mária lesütni a szemét.

Ha rajtam állana higgye meg tisztelt no-
vellaró ur, én örökké az ablakon keresztül
szemlélgetem a világot, mely ma már a nő-
nek sem engedi meg, hogy szentimentális
legyen, hát mien az ilyen erős, egészséges
asszonynak mint én.

Aki az otthona szárnya alatt szeret
csenlesen üldögni, mint a csirke a kottlós
alatt és érzékenykedik a — buta. A világnak
ez a véleménye engem egy csöppet se fe-
szélyezze, ha én is kis fészkelem szárnya alól
kandikálhatnék ki örökké a világba, de nem
tehetem, — nem lehet.

Tárcza.

BOLDOG, AKI SIRNI TUD.

— A költő legújabb verskötetéből. —

Nincs édesebb viz a könyűnél,
Jobb a bánat az örömnél.
Boldog, aki sirni tud.
Mig könyűd van: nem vagy árva,
Se a szived nincs magára.
— Nincs édesebb viz a könyűnél,
Boldog, aki sirni tud.

Aki nem tud, csak kacagni:
Oh, siess azt odahagyni:
Ahhoz állj te, aki sir!
Azt öleld hűn a szivedre:
— Mert se szive nincs, se lelke,
Aki nem tud csak kacagni...
Ahoz állj te, aki sir!

Szabolicska Mihály.

A szép matéria.

— Egy asszony vallomása. —

Hallgassa hát.

Nem vagyok rut. ugyebár, nézze meg a
fogaimat, cainosak, eléggé ápolom őket, a
novellákból tudom, hogy az ilyen egészséges
déli sugár asszonyokat, akiken a legnagyobb
nyencz se fedez föl egy kiálló csontot, a
férfiak különös ráritásnak tartják s ha vala-
hol valami házasságtörési drámát okozó tel-

vér hősnőre van önöknek szükségük, hát
miközülünk válogatnak. mert mi rettenete-
sen izgató teremtségek, forró drámai vérűek
vagyunk az önök modern novelláiban.

Nem ön az első, aki azt mondta ne-
kem, hogy feltűnően hasonlítok azokhoz a
veszedelmes szerelmes vérű asszonyokhoz,
akiket a novellairók en gros fogyasztanak
és arra az eredményre kezdek rájönni, hogy
nekem voltaképpen két lényem van: az, akit
én meglehetősen régen ismerek és az, akit
önök mutattak nekem. Az egy ostoba gyer-
mek, ez egy hősnő, aki nagy előadásokra
van hivatva.

Higgye meg kedves barátom, még ma
is megfoghatatlan félig-meddig előttem, miért
törődnek az emberek annyit egy csinos fia-
tal asszony sorsával. Sokszor olyan különösen
néznek reám. leginkább a bálban, mintha
arcukra ez a kérdés volna felírva: boldog-e
vagy holdogtalan ez az asszony? Engem ret-
tenetesen feszélyez ez a nézés, diskréteb-
ben kivágott ruhát sem merek fölvenni. S
gyakran rajtakapom magamat, hogy e tekin-
tetek elől menekülni igyekszem, lesütöm a
szemem. Mintha bizony hüvös volnék. Ez
annyira bosszant, hogy összeszidom maga-
mat, mert ez valami megfoghatatlan gyáva-
ság, mely velem született, mely nem maradt
utolsó rövid ruhácskámba, hanem tovább
viselem és sok keserűséget okoz nekem.

Nagyon, nagyon gyámtalan gyáva vol-
tam mindig, attól van-e ez, hogy sokat
ijesztgettek a zárdában, vagy épen olyan ve-
lem született alkatrészem, mint akár a szil-
vem, azt nem tudom, de az bizonyos, hogy
védekezni nem tudtam soha.

le kerületébe. Kecskeméten ovációval fogadták és küldöttséggel Csongrádig kísérték el őket. A csongrádi vasutállomásnál való fogadtatás után a jelölt és kísérei bevonultak a városba, ahol Dienes szabad ég alatt megtartotta programbeszédét.

Karácsonyi vásár.

decz. 18.

Egész éven át folyik a szó arról: pártold a magyar ipart.

Egész éven át tart a panasz arról, hogy ül nyakunkra iparával az osztrák; nem lehet tőle szabadulni.

A magyar ipar pártolása ma kétségkívül erősebb, mint pár év előtt volt, de még mindig nem az, a minnek lennie kellene. Gyorsan hevülő közönségünk egy része hamarosan elfelejti, hogy mit fogadott s elvesz vásárol, nem igyekszik azon, hogy olyan holmit vegyen, a melynek az ára az országban marad.

Pedig ez kellene, minden embernek ebben a gondolatban kellene lennie, mert ez s csak ez volna ma az önmagunk által személyesen fölállított vámsorompó az osztrák ipar ellen.

Lelkesülni tudunk, szavalni is tudunk, írni is tudunk az érdekében, de azután ezzel jórészt ki is meritettük munkásságunkat.

Mert a közönség egy része mégis csak akkor vásárol magyar árut, ha véletlenül jut hozzá. Hogy hozzá akarjon jutni, hogy keresse, hogy követelje, azt már nem teszi. Kétségtelen, hogy ez néha némi fáradsággal jár, másszor ha csekély is, de mégis valami ráfizetéssel, sőt még az is megtörténhetett, hogy hazafias törekvésnek csak bosszankodás az eredménye. De ezek csak elvétve vannak így s ugyanannyiszor előfordulhatnak az osztrák ipari termékkel szemben is; nagy általánosságban panaszkép azt senki se mondhatja.

Szükséges és kell, hogy támogatást nyerjen a hazai ipar, különösen ilyen esetekben, mint most, amidőn az ünnepekre való tekintettel, minden ember bevásárlás előtt áll.

Miért? gyáva vagyok, félek az uramtól. Aki azt nem veszi észre, hogy az ő egészséges oldalbordája gyávább egy repülni tudó fecske fióknál — de attól irtózom, hogy — ő is butának tartsan.

Ha ez bekövetkeznék, akkor semmiről sem állok jót. Még arról sem, a milyensorsa a novellairók az ilyen magamfajtájú észbontó természetű asszonyt predefiniálják. Ha valaha — nem tudnék szabadulni e gyávaságtól, mely — gyermekkorom óta sajátom, véremmé vált, csak ez az egyetlen eshetőség írhatná ki belőlem: ha az uram — a kit imádok — butának tartana.

Sokkal, de sokkal könnyebben viselem azt a szenvedést, a mit gyávaságom okoz nekem.

Őn író ember létére, a ki az emberek lélektanával kell hogy foglalkozzék, bizonyosan ért engem, az én lelki helyzetemet. Röviden kifejezve: mindig nagyon durvának találok magamhoz a világot, mely erős, nagy testem izgató plasztikája miatt soha sem vette észre, hogy pirulok, há szemérmetlenül reám tekint.

A materia . . . az a szép materia . . . ugy-e tisztelt novellairó ur? Es az, hogy én is mindig materia vagyok odakint, még a férjem karján is.

Több millió forintba rug az az összeg, a melyet az ország közönsége ilyenkor különféle ipari árukért kiad.

Arról van szó: ismét a külföldre menjen-e ez a sok millió forint? Vagy pedig maradjon belőle itthon annyi, a mennyi csak itthon maradhat — bár maradna is itthon az utolsó vasig.

Ne a már kész karácsonyfa alatt tünődj el azon jó magyar, hogy ime, a fenyeget, a cserepét meg az almákat kivéve, minden, a mi alatta van, külföldi s javarészt osztrák ipar. Ne akkor tünődj és keseregj! Hanem előbb igyekezzél azon, hogy ne ilyen legyen a te karácsonyfád, hanem olyan, a melynek révén a magyar pénz magyar áruért magyar ember kezébe ment vissza!

Ezt tartsa mindenki a szeme előtt. Ha máskor, hirtelenében teljesített valamely bevásárlásánál nem ér rá erre is ügyet vetni, legalább ilyenkor, amidőn meggondolt bevásárlás előtt áll, gondoljon egy kicsit a magyar földre is, a magyar munkásra, a magyar iparra.

Az ünnep hadd legyen ünnep, egymás megértésének nagy ünnepe.

Külföld.

A hazatérők.

Az állami és városi épületek, valamint sok magánépület a Kinából hazatérő katonák tiszteletére Berlinben fel van lobogozva. Fél 1 órakor érkezett be a vonat a katonákkal a lehrtpályaudvarra. A csapatot a pályaudvartól a szertárig az egész uton sok ezer főnyi emberömeg riadó hoch-kiáltásokkal üdvözölte. A menet élén az összelődött német harcizászlót vitték, mely a takni erődök ostrománál a német csapatok élén lengett, valamint az elfoglalt kínai zászlót. Ezután közetkeztek a csapatok. Mögöttük zsákmányul ejtett kínai ágyukat hoztak és a menetet a gárdaezred diszszázada zárta be.

A bur háboru.

A Lastron-kerület egy szorosaiba a burrok a minap elfogtak 120 angol lovas katonát, az elfogott Northumberland-vadászok közül 315-öt, köztük 5 tisztet szabadon

Ma nem az asszony varázsa, ha naiv, érzékeny mint a virág, lányos kedélyét megőrzi és szereti az otthont, mint a madár az anyaszárny melegét hanem az, ha megkívánják mások is. Érti?

Kedves barátom, az ön tekintete a kérdőjeleknek egész özönét zudítja — reám. Kettőt veszek csak ki belőle, hogy mind ezek után azokra válaszoljak.

Ugyebár azt kérdezi: szeretem-e az — uramat?

Felelet:

— Imádom!

A második kérdése az, hogy boldog vagyok-e hát?

Felelet:

— Nem!

Őn most kedves novellairó ur, az arcából látom, azt hiszi, hogy az uram engem nem szeret. Dehngy is. Nagyon is szeret, majd — meg esz.

Hát mi baja akkor, — kérdi ön, a ki a nő lélektanával is szokott foglalkozni. — Ha mindazokból, a mit ki beszéltem mégsem tudná magának megcsinálni a feleletet, — hát itt van segítők.

— Az uram nem tud velem banni.

Békeffy Antal.

bocsátottak és ezek Rusztemburgba érkeztek.

A éjféli misék ellen.

A millenáris esztendő bezárulása alkalmából a Vatikánban felmerült az az eszme, hogy a millenáris év utolsó éjszákáján éjféli misék tartassanak az összes katolikus templomokban.

A magyar püspöki kar a vaticán e kivánságáról értesítette a papságot.

A főváros római katolikus paróchusai a napokban vita tárgyává tették Róma óhaját s a belvárosi és Ferencz városi plébánosok indítványára oly értelmű felterjesztést intéztek a magyar püspöki karhoz, hogy ne csak az ezredik évet záró napon ne tartassanak éjféli misét, hanem a most is szokásban lévő karácsonyi éjféli misét is szüntessék be.

A budapesti plébánosok azt hozzák föl indítványuk támogatására, hogy a karácsonyi éjféli szent misékre sok részeg ember torkodik a templomokba, a kik botrányokat csinálnak.

Hivatkoznak arra, hogy husvétkor, a feltámadás ünnepén szintén éjféli után tartották a római katolikusok a misét s hogy ezt az ünnepélyt szintén a templomi botrányok miatt kellett az előző nap délutánjára helyezni.

Belföld.

A király üdvözlő távirata Tisza Kálmánhoz

Más rovatban van megírva hogy Tisza Kálmán a bihari tisztelegők részére adott ban ketten felolvasta ő felségének hozzá intézett üdvözlő sürgönyét is. Itt mondjuk el hogy az ősz államférfiu mély megindulással fogadta ő felsége üdvözlő táviratát.

— Talán nem is királytól jön, hanem Ferencz Jozsef püspöktől? — kérdezte mosolygva Tisza István gróf, a ki szinten jelen volt és látta, hogy a távirat alá ez a név volt írva: Ferencz József.

Tisza Kálmán a távirat czimére mutatott:

— Olvasd csak el a czimet: «Tisza Kálmán titkos tanácsosomnak.» Már pedig és csak a királynak vagyok titkos tanácsosa én nem Ferencz József püspökök! . . .

A kézdívásárhelyi mandátum. A kézdívásárhelyi kerületben a Béli László főispáná történt kinevezése folytán megüresedett mandátumot az odavaló szabadelvűpárt Béli Tivadar háromszéki nagybirtokosnak ajánlotta fel. Béli Tivadar a jelölést elfogadta megjelent a választók értekezletén és ott nagy figyelemmel hallgatott érdekes programbeszédet mondott.

Valami a királyok életéből.

— A tegeződésről. —

II. Miklós czár Sándor szerb királyt augusztus tizenkettedikéről kelt levelében testvérjének szólítja, de a bizalmas tegeződést kerüli. Milán királyt II. Sándor czár felségnek szólította levelében.

I. Ferencz József király környezetében mindenkit ön-nek szólít. Ha vadászni megy a tiroli hegyek közé, gyakran megesik vele, hogy egy-egy jóképű tiroli a maga kedélyes dialektusában néha a te kifejezést használja vele szemben, de ő nem veszi rossz néven.

Maga a király beszélte el a következő kis történetet, mely egy tiroli vadászat alkalmával történt vele. A vadászat kezdete

előtt a társaság egy kidöntött fára ült le, hogy a fajdkakasokat lövésre várja. Az erdész figyelmeztette a magas vendégeket, hogy óvakodjanak a hangos beszédétől, mert a vadakat könnyen elriaszthatják, inkább talán távolabb menjenek egymástól. A figyelmeztetés hiábavaló volt, mert a társaság nemsokára csakugyan hangosan kezdett beszélgetni.

Egyszerre csak egy fajdkakas repült el a társaság feje fölött és a neveletlen madár vizitkártyája éppen a király ruhájára pottyant.

— Látod, — szolt az erdész a királyhoz — ha szót fogadtál volna nekem, ez nem történt volna veled.

A király erősen szemébe nézett a tirolinak, mire az ijedten elhallgatott, mire a felség megnyugtatta:

— A szerencsétlenség nem olyan nagy.

— Az igaz, hogy nem nagy, de még sem történt volna meg a dolog, ha az urak jobban széjjelmentek volna, — felelte a jámbor tiroli, miközben zsebbendőjével ugyancsak buzgón törülgette a ruhán esett foltokat.

Vidék.

Vesztett eb. Szikszón pár nap óta egy veszett lutyá garázdálkodik. A veszett eb több embert megmárt, kiket tegnap a budapesti Pasteur intézetbe szállították. A garázda kutyát lelőtték.

Megőrült bánatában. Megrendítő módon vesztette el eszét Makry István, egy 72 éves ag koldus. A szegény öreg ötven évig élt boldog házasságban nejével, kit a sors néhány héttel elragadott tőle. Borzasztó volt a szegény öreg fájdalmát látni, mikor a temetőben erőszakkal ő is a sírgödörbe akarta magát temetni. Azóta ugy látszott, hogy meg nyugodott; teljesen visszavonult kunyhójába s alig látta valaki. Az elmúlt napok valamelyikén egyszerre csak előtűnt ismét és sirva panaszkolta mindenkinek, hogy őt már nem hagyják nyugton az ördögök, mindig ott vannak az oldala mellett. Később aztán elkezdett dühöngeni, kiabált, rugott, harapott, tépte magát a ruhát. A közelében lakók megrémülve látták, hogy a szegény ember fájdalmában az eszét vesztette. A szerencsétlen öreget a tébolydában szállítják.

Rakonzátlan kíséret.

— Saját tudósítónktól. —

decz. 18.

A Torontálvármegyében fekvő Magyar Szent Márton falu lakosságát különös eset tartja izgatottságban, mely egy családnak nyugalmát tette tönkre.

Kiss Antal tanítónak a falu kellő közepén levő lakása ajtaját, majd utcái és udvari ablakát mintegy 12 nap óta minden este 7-9 óra között ujabban reggeli 4 óra után is valami titkos, láthatatlan erő olyan erővel döngeti meg, hogy az épület is reng beléje.

Az első néhány eset után valami rossz akaró tréfájának gondolták a zörejt. De ez már ki van zárva. Mert férfiak puskákkal, dorongokkal vették körül a házat s a konyhában és szobában is öröket állítottak s ezenkívül az ajtó és ablak elé — hol a zörejt hangzani szokott hamut hintettek, hogy amennyiben élő lénytől származik, legalább nyomai maradjanak.

A zörgés ismétlődött, még pedig az örök jelenlétében, kik közül a zörejt által okozott izgalomba egy — a község czipésze bele is betegedett.

Emberi vagy bármely a titkot megfejtésre vezető nyom azonban nincs és nem maradt. S a zörejt akkor is ismétlődik, ha valaki az ablakba könyökölve lesi a zörejt okozóját, — de nem látni senkit, semmit, csak a dühörgés hangzik rémesen.

Egyetlen támponat kínálkozik a titkos eset megfejtésére, ha egyáltalán megfejthető.

Feltűnt a családnak és az öröknek, hogy a háznál levő 11 éves cselédleány (aki azonban már 6 hónap óta a háznál van mielőtt a zörgetés történik, merőn az ablakra néz s legtöbbször akkor történt a zörgetés mikor a cselédleány egyedül — de megfigyelve tartózkodott a szobában vagy konyhában.

A leány állítása szerint már a szülei házában is történtek ily zörgetések, de csak akkor, ha egyedül volt otthon. Az a vélemény tehát, hogy nem áll e a zörgetés valamitkos módon, láthatatlan erő által összefüggésben a leánnyal? Nem valami kóros elváltozás-e a leány lényében, hysteria vagy holdkórosság?

A fejlemények fogják megmutatni, mert hihetőleg a hatóság is belefog avatkozni a dologba.

Különfélék.

+ **Nyitás, csukás.** Arról van szó, hogy a múlt esztendő folyamán alatt Budapesten hány üzletet nyitottak és hányat zártak be. A kimutatás szerint az újonnan nyitott üzletek száma 7860-ra rugott, a becsukottaké pedig csak 4770-et tett ki, ami azt jelenti, hogy az állapotok nem túlságosan voltak kedvezők, mert 100 új üzletnyitásra 61 bolt becsukása következik. A statisztikai hivatal, hogy a kimutatást közre adja, azt jegyzi meg, hogy az üzlet világban a kereseti viszonyok az utóbbi husz esztendő alatt 1809-ben voltak legrosszabbak. A statisztika persze a most folyó évről mit sem tud, amely pedig bizonyára szomorubb eredményel fog végződni, mint a legrosszabbnak jelzett tavalyi végződött.

+ **Halálos pisztolypárbaj.** Salzburgban a minap pisztolypárbaj volt Charevszki magánzó és Orlow müncheni nagykövet közt. Az első lövésnél egyik fél sem talált, de Charevszki második golyója ellenfelének hasába furódott és Orlow követet eszméletlenül vitték el a párbaj színhelyéről. Azóta Orlownak folyvást súlyosbodott az állapota, mignem tegnap belehalt sebébe.

+ **Gyermek-gyilkosok.** Fábian Hermin, a zalaegerszegi járásban levő Boacsok község korcsmárosának a leánya, egy egészséges fiúgyermeknek adott életet. A leány, szegye néti titkolandó, Kajtár Eszter zalaegerszegi kuruzsló asszonyhoz fordult, akivel a gyermekét megfolytatta s a kamarában elásta. A csendőrség nyomára jött a büntettnek s a szivtelen anyát és a kuruzslóasszonyt letartóztatták.

Apróságok.

Veszélyes fenyegetés.

Apa (az ő rakonzátlan fiához) Megállj, alávaló kölyök. Oda adlak a tanítónak! Majd megtudod akkor, hol lakik az Isten Több verést kapsz mint enni.

Sikkasztók között.

Elmégy a szobor leleplezésre?
— Nem. Ki nem állhatom a leleplezéseket.

— Hova van írva a vádlottak kérelme az ügyészséghez?

— Az önműködő ajtókra! Ne tessék becsukni!

Üzleti elme.

— Hogy tudtál barátom ilyen hosszú nőt feleségül venni?

— Legalább megspórolom a létrát az üzletben.

A viczinális.

Utaz (egy félórával a vonat indulása után érkezik): Szent Isten! Lemaradtam!

Főnök: Nono, csak ne ijedjen meg azért; (Az egyik pakkerhez): Szaladj csak utána, mondd meg Korblicska urnak a mozdonyvezetőnek, hogy toljon egy kocsi vissza kap egy kupicza snapszot.

Váltóór: Főnök ur kérem, beadom a lemondásomat.

Főnök: Mi a ménküért?

Váltóór: Elfelejtettem a mesterségemet — mert már három napja hogy nem jön vonat.

Felhívás.

Debreczen sz. kir. város közönségéhez!

Azon nemes eszme, mely sok szegény szükölködő és éhező családnak meleg és jó étellel való ellátását tűzte ki feladatául a küszöbön levő zord, hideg időben: ismételve arra a határozatra készítette a városi tanácsot, hogy az általa nagy áldozatokkal létesített városi népkonyha céljaira illetve, ennek lehetőleg huzamosabb időn keresztül leendő fenntartására az újévi üdvözetek megváltását, ily váltság — jegyeknek a város lakossága közötti széthordatása által — eszközöltetni fogja.

Bizva a város áldozatkész lakosságában, mely még sohasem zárkózott el, ha a szükölködők inségének enyhítéséről volt szó: azon felhívással fordult a tanács a város közönségéhez, hogy a kihordandó és a városi népkonyha áldásos céljaira elárusítandó újévi váltságjegyekből minél többet megtartani és az azokért járó összegeket, az elárusítással megbízott rendőri közegeknek átadni esetleg a rendőrfőkapitánysághoz eljuttatni sziveskedjék.

Debreczen 1900 decz. 13.

A városi Tanács.

Mulatságok.

Mulatságok sorrendje.

December 20. Kereskedelmi Csarnok zárt körű estélye.

December 22. Városi dalegylet hangversenye a Bikában.

December 26. Munkás dalestély a Margitban.

December 30. A Petőfi dalkör hangversenye és mulatsága a Bikában.

December 31. István gőzmalom munkásainak Silvester estélye. Margit.

Január 5. A Polgári Kör bálja a Bikában.

Január 12. Jótékony nőegylet bálja. Bika.

Január 15. Gazdászbal. Bika.

Január 17. Függetlenségi Kör bálja, Bika.

Január 26. Hentes és mészáros ifjak bálja a Bikában.

NAPI HIREK.

— **Silvester estély.** Az »István« gőzmalom társulat munkásainak önképző és segélyező köre 1900 évi december hó 31-én, hétfőn a »Margit« fürdő villammal világított dísztermében, saját pénztára és zászló alapja javára tánczczal egybekötött Silvester Estélyt rendez. Belépődíj személyenként 1 korona 20 fillér. Felülfizetések köszönettel fogadtnak. A zenét Veres Tóni közkedveltségű zenekara szolgáltatja. Kezdeté 8 órakor.

— **Véres verekedés.** Vigan mulatott együtt tegnapelőtt este több parasztleány — mint levelezőnk írja — Prány András hajdu-dorogi lakos házában. Vig poharzás közben valami fölött összeszólalkoztak a mulatók s pár perc múlva már a szódavizes üvegeket repítették egymás fejéhez. Papp György és más két legény súlyosan megsebesültek s egy negyediknek a fejét törtek be fokossal. A főkolompókat, Kazai Pétert, Béres Miklóst és Béres Sándort a csendőrök elfogták.

— **Verekedő kocsisok.** Tegnap délután a Boeskey téren Kovács János és László József kocsisok jól beszéltek és azután az utcán járó kelőket kezdték szidalmazni. Csuha Mária cseléd visszafeselt és hamarosan olyan láрма keletkezett, hogy a rendőrségnek kellett végét vetni és bepisérni a veszekedő teleket a büntügyi osztályra.

— **Az áruló guba.** Tóth György hajdu-dorogi kocsis, míg az istállóban aludt beosont a tolvaj s a takaróul használt gubát lelopta az alvóemberről. A csendőrség nyomozta a vakmerő tolvajt. Tegnap délután a káros kocsis akadt rá az ő ellopott gubájára. Cs. Nagy Ferencz nevű csavargó jött velembe a falu egyik utcáján s rajta volt az ő gubája. A tolvaj futásra vette a delgot, de a meglöpött kocsis csakhamar utólért s az összesereglett emberek segítségével a község házára vitte a tolvajt. Cs. Nagy Ferencz, ki beismeri tettét átadták a debreczeni kir. ügyészségnek.

— **Egy kis félreállítás.** A Debreczenben uralkodó rablási és tolvajlási mániából kifolyólag ma már 7 órán túl minden ember fegyverrel jár az utcán és ha két ember elmegy egymás mellett mindkettő gyanusan néz a másikra, hogy hátha ez is valami hurkos gazember, jó lesz vigyázni. — De hogy mennyire telve vannak az emberek egymás iránt előítélettel, mutatja a következő eset. Egyik utca sarkon vigyázva állt a rendőr. A közeli kávéházból egy öreg ur balágot hazafelé, azaz tipegett, topogott, mert igen gyenge lábakon állott. S a mint az utca sarkán álló rendőrt észre vette (3 lépésről) ijedten kotorászott zsebében és előhúzza a revolvert s rá fogja a rendőrré. »Ki az ott! szóljon ha ember fia, mert lövök.« Rendőr vagyok volt a felelet. — »No akkor nincs baj, szólj az öreg és tovább motyorszott hazafelé. — Egy kis félreállítás volt az egész.

— **Tolvaj dohányos.** Barna János ebesi tanyáján összevesztek a dohányosok és a rend helyreállítására kiküldött csendőrök Marácsi Lajos dohányost is elcsípték, mivel lopással gyanúsították. A nálla tartott ázmotózás után lopott dohányt és sok más

lopott holmit találtak nálla nálla. Bányeri büntetését.

— **A pulykatolvaj.** Kovács Péterné hómokkerti lakos udvarából tegnap éjszaka ismeretlen tettes hat darab pujkát ellopott. A rendőrség azonban csakhamar elcsípte a tolvajt Márk Ákosné személyében, a ki ma délelőtt a pércsi soron bocsátotta áruba a lopott baromfiakat.

— **A tanyák betörőit elfogták.** Nile Pál rendőrfogalmazó az érdem, hogy az utóbbi időben előfordult tanyai betörések tettesei kézrekerültek. Legutóbb Schwarcz Farkas és Kozma Péternél törtek be és a gyanu Asztalos Imre tanyai lakosra és feleségére irányult, kinél házkutatást tartottak és temérdek lopott holmit találtak nálla. A csendőrök tegnapelőtt este Asztalos házában lesbe állottak és még egy czinkos társat sikerült elfogniok Siteri János személyében, ki 8 és fél évet ült fegyházban. — A tolvaj kompániát átkísérték az ügyészség fogházába.

— **Baleset.** Sándor János kőműves egyik külvárosi gazda házában építésével volt elfoglalva, mikor az alatta levő deszka, mely nek szélére állt felbilent — s a rajta álló kőműves az egy méter magasságból leesett. Komoly sérülést nem szenvedett, csakis lábát ficzamtotta ki egy kissé.

— **Rablótámadások.** Mult éjjel is több utcából hangzottak segélykiáltások. Diákok csapatosan járkáltak és úgy lestek a hurkosokra, persze sikertelenül. Érdekes, hogy a színházból is csoportosan ment haza a közönség és az egyes utcákon lakók együtt maradtak. A rendőrség erősen folytatja a vizsgálatot és tudósításunkban pár napja említett hurokfogással gyanúsított lakost már át is kísérték az ügyészség fogházába.

— **A jókedvű taligás.** Tegnap este egyik kisebb korcsmában alaposan hajtogatta az öblös meszelyest Csécsi István taligás, míg végtére oly magosrs hágott jókedvének tőpontja, hogy éktelen zengedezésbe adott kifejezést rhapsodikus érzelmeinek. Vele levő két czimborája kissé józanabb volt még s haza vezették nagynehezen. Otthon is folyton danolt, fellármázva vele feleségét, a kinek nem igen volt inyére a dolog, elannytra, hogy férjét kicsalta az ölbe, azon ürügy alatt, hogy megfiadzott az öreg disznó. A mikor az atyafi bekukkantott hű életpárja belőditotta és rázárta az ajtót. De ott is addig danolt míg a szomszédok meg nem hallották és ki nem szabadították a nem éppen kellemes társaságból.

— **Kis hírek.** (Uj lakbérosztályok)

A katonák lakbérét ujabban rendeletileg szabályozták. Csak egy helyen szállították le, Debreczenben és a többi városokban felemelték. Azonkívül ujonnan osztották be lakbér szerint a városokat. Az egyetlen másodosztályú várost követik aztán a harmadik osztályban: Nagyvárad, Kolozsvár, Debreczen, Szeged, Temesvár, Miskolc. A többi városok 7 alantosabb osztályba sorozták. — (Lopott hizók). Egyik szomszéd meggyenk virágzó falujában történt az eset, hogy két, igen jó karban levő hizót, ösmeretlen tettesek elloptak az ottani csendőr lakatnyáról. De az eredeti a dologban az, hogy a tolvajok a kapura fölirták: »Jövőben szebb hizókat hizlaljanak részünkre, mert ezek még nem a legjobbak. — (Hamis pénz.) Kevés városban kerül annyi hamis pénz forgalom-

ba, mint Debreczenben. Nálunk inkább csak a fajta műkedvelő pénzgyártók grasszálnak kik időről-időre néhány darab öntvényt készítenek, de az ily műkedvelők száma nagy, lehet. Ma is néhány hamis egy koronást vettek el és már nyomában is vannak a gyártójuknak.

— **Katonaszökevény elfogatása.** Szabó Lajos 2. honvéd gyalogezredbeli közlegény még szeptember hóban haza szökött. A csendőrség azóta nyomozta és a mult héten a mezőturi tanyákon el is fogta.

— **Uj bélyegeket.** A korona pénzértéknek megfelelő tagozatokban eddig kibocsátott postatávir dai értékjegyeken kívül még husz (20) és harminczöt (35) fillér, továbbá két (2) és öt koronás értékjegyek hozatnak forgalomba. Ezek közül az 5 koronás értékjegyek — melyek főképp a magasabb díj alá eső csomag és pénzküldemények bérmentésére szolgálnak — csakis kincstári hivataloknak adatk ki. A jelenleg forgalomban lévő három (3) koronás értékjegyek érvényessége ellenben 1901. évi márczius hó 31. ével megszűnik. Ezen időn túl a közönség a 3 koronás értékjegyeket — ha azok valódiak, épek és használhatlanok — 1901. évi június hó 30-ig bezárólag a posta (távirda) hivataloknál a bemutató által kívánt megfelelő értékű más frankójegyek becsérésére sem fogadtnak el.

— **Hirlapterjesztő vállalat.** Székely Imre a »Dongó« szerkesztője »Hirlapterjesztő vállalatot« létesített. A budapesti összes napi lapok, felsőiratok valamint a bécsi és szaklapok, valamint a bécsi és külföldi lapok debreczeni előfizetőinek figyelmét föl hívjuk arra, hogy a »Hirlapterjesztő vállalat« (Miklós utca I. sz.) kiadóhivatalában bármely fővárosi, vagy máshol megjelenő lapra előfizetések elfogadtnak. A lapok a melyeket a »Hirlapterjesztő vállalat« utján rendelnek meg, csak úgy, mint eddig postán, láton czimszalag alatt érkeznek az előfizető nevére, illetve címére és azokat a postahatal már a déli órákban külön ezen célra alkalmazott lapkihordók által kézbesíti. Mindazon kedvezményeket, melyet a lapok előfizetőiknek adni szoktak a »Hirlapterjesztő vállalat« utján előfizető is épen úgy élvezik, mintha egyenest a kiadóhivatalnál fizetnek volna elő. A megrendelőknak nem kell postautalványt írni, a postautalvány feladásával nem kell bíbelődni és még a postautalvány bélyegköltségét is megtakarítja.

— **Elekción.** Hej örült a minap a diákság apraja nagyja! A teológus azért, mert legációt választott, a jogász azért, mert neki is jutott, a kis diák pedig azért, mert a padok tetejéről gyönyörködhetett a választás lefolyásában. Pipa szónál s csikó bős kulacsnak hanginál d. u. 2 órakor nyitotta meg Csighy Andor szénior az elekción s megkezdődött a választás ősi szokás-ként a V. akad. teremben. Nagyokat sóhajtott a hosszú száru pipából pipáló bagoly diák sőt egyszer közbe is szólt ilyen formán: siessünk; de visszadörögte az öregebbje a kulacs mellől: ráérünk, van idő (persze, mert már ők választottak!) Fel-fel hangzott: beugrott, kifogta, az se kér többet legátust (t. i. az a falu, a mely ugynevezett gyenge legátust kapott). A választás eredménye különben ez: Debreczen: Csighy Andor szénior; Kiss Tamás esk. fel. Balogh Gyula esk. fel., Baráth Imre 4 th. Derecske: Görömbei Péter esk. fel., Mező Tur: Czirják Béla esk. fel., Karczag: Papp Lajos esk. fel., Nagy Szalonta: Szücs László 3 th., Nánás: Nánássy Lajos 3 th., Békés! Harsányi Pál 3 th., Szentés: Bay Gyula 3 th., Kunhegyes: Zöld Mihály 3 th., Térkeve: Bartha György

2 th., B-Gyula: Hagymássy Gyula 3 th., Földes: Bodor Pál 3 th., Szoboszló: Ujlaky Miklós 2 th., Ócsöd: Holló József 3 th., Kis-ujzállás; Varga Gedeon 3 th., H. M. Vársárhely: Szeremley Gyula, Kovács Károly és Kerekes Gyula 2 th ok., Török Szent Miklós; Biró Ferencz 3 th., Kőrös Tarcsa: Füzessy Géza 2 th., Komádi Szinok Zoltán 3 th., Püspök Ladány: Halász Endre 4 th., Nagy-Kun-Madaras: Szabó Miklós 4 th., Mező Keresztes: Vadon Béla 3 th., Szeghalom: Nyárády László 3 th., Vésztő: Percz István 2 th., Hajdu Bösörmény: Simon Imre és Inczady Márton 3 th ok., H.-Hadház Mocsár László 3 th., Búd Szent Mihály: Gsepke Elemér 3 th., Okány: Hajdu Péter 1 th., Diószeg: Kiss László 1 th., Székelyhid Miskolczy Albert 7 o. Bihar; Kuthy Elemér 2 th., B.-Nagy Bajom: Lengyel Imre 3 th. Vagy 160 helyre megyen legátus, de természetesen bajos dolog volna mind előszámolni. Hej örülnek is a diákok; bárcsak minden hónapban lenne egy legáció. — Jó mulatást legátus Urak!

x »Elite kávéház« Debreczenben. Schwartz Béla a helybeli »Corso« kávéházat átvette és azt a mai napon bezárta. 21-én pénteken pedig »Elite kávéház« czímen átalakítva Rácz Károly zenekara közreműködésével ünnepélyesen megnyitja.

— Napirend. Szerda decz. 19. Fortes-táns: Grácián rom. katolikus Grácián — — gör. katolikus: Szabasz. (decz. 5.) zsidó: 26 Kislév.

Főispán fogad délelőtt 9 órakor. — Táb; Zai elnök fogad délelőtt 10 órakor. — Polgármester fogad kedden és pénteken délelőtt 11 órakor. — Törvényes elnök fogad 10 órakor. — Máv. Uztvezető hivatalos órája 9 órakor. — Akadémiai igazgató hiv. órája délelőtt 10-től 11-ig.

Főiskolai nyitandó olvasó nyitva hétfőn, szerdán és szombaton délután 3 órától 6-ig. — Anyakönyvtár zárva. Városi könyvtár zárva. — Vármegyei levéltár nyitva egész nap. — Főiskolai levéltár nyitva — Képgyűjtemény az anyakönyvtárban zárva. — Csokonai szoba a kereskedelmi akadémián zárva. — Ásványtár a főiskolán nyitva vasárnap. — Allattani muzeum a főiskolán vasárnap nyitva. — Városi tornászor nyitva hétfőn, szerdán és szombaton délután. — Fűvészkert a gazdasági tanintézetnél nyitva. — Czéllövészet minden vasárnap a nagyerdőn.

Vásárok: B.-Ujváros minden szerdán heti v. Csege: pénteken heti, Debreczen kedd és szombaton heti v. — Földes szerdán heti v. H.-Bösörmény H.-Dorogh, csütörtök h. v., H.-Hadház heti v. csütörtök, H.-Nánás heti v. szerda, H.-Szoboszló, h. v. hétfő H. V. Péres, nov. Katalin, h. v. hétfő, H. Teglás h. v. csüt. Tetétlen h. v. hétfőn állat felhajtással.

Debreczeni szenzációk.

— Saját tudósítónktól. —

(A ló rugása.)

Deczember 6-án, azaz Miklós napon volt a vásár.

Ilyenkor pedig hol panoráma és ringelspiel hol pedig más valami komédiának nagy dobja csalogatja be az arra menő embereket.

Most állatsereglet jött s a tulajdonos kis fiát úgy fejbe rugta egy ló, hogy a szegény 10 éves fiúcska fején títongó seb vérzett, melyet bevart és bekötözött az orvos.

(Tolvaj cseléd.)

Már régebb idő óta észrevette Frank János helybeli lakos, hogy egy és más el-tűnik a házból.

Végre tegnapelőtt rájött, hogy szakácsnője a tolvaj.

Kárártel már régebb idő óta szolgál nála s azóta rendszeresen lopta.

Tegnapelőtt is éppen egy zsákban öszszepakolt komaasszonyának, aki hetenkint 4-5-ször bejárt hozzá, mikor Frank rajta- csipte.

A hűtlen cselédet felkísérték a rendőrségre, ahol megpróbált tagadni eleinte, de mikor látta, hogy már mindent tudnak, beismerete, hogy egy kis hulladékot adott biz- d a komaasszonynak.

(Rémes elgázolás.)

Izgalmas jelenet tanui voltak tegnap délelőtt a Kossuth-utca temető felőli végén járó-kelők.

A Nagypiaczról sebesen vágatva közeledett három lovas szekéren Berki Péter h. doroghi lakos.

Rémes gyorsasággal vágatott a 3 p-ripa. Mikor a Kossuth-utca torkolatához ért a szekér, az éppen áthaladni akaró Török Péternét elütötték a lovak.

A szekér keresztül vágatott az asszonyon. Bár kis horzsoláson kívül mi baja sem történt.

Csodálatos módon sem a lovak rá nem léptek, sem a k e r e k e k nem sértették meg.

Ennek az öröme Berki Péter olyan áldomást fizetett, hogy megenlegeti Török Péterné még Siterben is.

Szálló levelek.

Vasárnapi munkaszünet.

Kereskedősegédek Mozgalma.

Debreczen, decz. 18.

Pár nap óta plakátok lepik el Debreczen utcáinak hirdető oszlopait, miknek állandóan nagy számu olvasójuk van, — A fehér papíron veres és fekete betűkkel ékeskedő plakátok arról adnak hírt, hogy a debreczeni kereskedő ifjak egy része bolykottálni szándékozik a nagyobb üzleteket.

A bolykott a felelőséget azondin a közönségre hárítják. Arra hívják fel ugyanis Debreczen közönségét, hogy vasárnap és ünnepnapokon ne vásároljon egyáltalán, hétköznapokon pedig 8 órán tul.

A mi szociális viszonyaink olyanok, hogy e két követelés egyikeinek megválasztása sem látszik valószínűnek.

Mit tapasztalunk Debreczenben? — A vasárnapi munkaszünetről szóló törvény világos rendelkezéseivel ellentétben egész esomó olyan füszeres boltot ismerünk, mely vasárnap egész délután és este nyitva áll.

Es nem azért áll nyitva, mintha vezet- ségre dolgozna, hanem mivel a közönség messze eső utcákból is felkeresi, mivel vasárnap délelőtt nem ér rá minden cikkét beszerezni.

Es a kereskedő segédek mégis azt kívánják, hogy a közönség ne vásároljon va- sár és ünnepnapokon.

Tudjuk méltányolni azon okokat mit a kereskedő ifjak egyrészt (mert ellenzői is voltak a tervnek) fenti határozat elfogadására bírtak, de ne követeljenek többet, mint a mennyi teljesíthető és a mit a miniszter saját hatás körében ujabbban meg is tett.

A kereskedelmi miniszter megengedte ugyan, hogy vasár és ünnepnapokon este 5-8-ig a füszer és csemegeüzletek nyitva legyenek, de egyttal kimondta, hogy a gazda m a g a tartozik vendégeit kiszol- gálni.

Hétköznap a főtéren és élénkebb for-

galmu utcákon anélkül is bezárják az üzle- teket 8-kor, kisebb forgalmu helyeken pedig 9-kor, mit az üzleti forgalom érdeke kíván- igit meg.

Ez csak arra mutat, hogy a segédek minden helyi viszonyokra vonatkozó módo- sítások nélkül fogadták el a kereskedő ifjak országos szövetségének el a b o r á t u m á t, és a plakátokat is onnan kapták.

Szivünkön növeljük mi is a jövő keres- kedőnek igaz érdekeit, de ott a hol ez a nagyközönség érdekeivel ütközik össze, egyik vagy másik félnek engednie kell.

Végül ott van maga a törvény, mit bölcs előrelátással hoztak és elavult intéz- kedéseit újakkal pótolják. Forduljanak a törvényhozáshoz a kereskedősegédek és ha kitartanak nagyobb sikert érnek ott el, mintha a közönségre apellálnak, meg nem egy tömeg, hanem sok száz egyedül álló alakulat.

Színház.

MUSOR:

Szerdán, deczember 20-án, bérlet 67. sz. »A« — »Sarah grófné« Dráma 3 felvonásban. Irta: Ohnet György. Fordította: Fái J. Béla.

Csütörtökön, deczember 20-án, bérlet 68. sz. »B« — újdonságul először: »Felfordult világ« operette 3 felvonásban, 6 képben. Írták: Ernest Blumm és Paul Fevrier. Fordították: Makai Emil és Molnár Ferencz. Zenéjét szerző: Gaston Serpette.

Pénteken, deczember 21-én, bérlet 96. sz. »C« — másodsor: »Felfordult világ.« Szombaton, deczember 22-én, bérlet 70. sz. »A« — harmadsor: »Felfordult világ.«

Vasárnap, deczember 23-án, két elő- adás: délután 3 órakor, félhelyárrakkal: »Aranylakodalom.« Látványos színmű 9 képben; este 7 és félórákor, rendes hely- árakkal, bérletszünetben: »New-York szépe.« Operette 6 képben. Zenéjét szerzette: Ker- ker G.

* Huszár szerelem. A ma esti előadásnak az képezte fővonzerejét, hogy Pávay Ilonka lépett föl társalgási szerepben. Már az első fellépése alkalmából megjegyeztük, hogy a kisasszonyban szép tehetség van s határo- zottan hivatása van a színészeti pályán. Ezt a véleményünket ma ujból ismételjük, mert a »Huszár szerelem« című vigjátékban mint Anna, meglepő könnyedséggel ottho- niassággal és a mi fő természetesen játszott. Már megjelenése is a legjobb hangulatot keltette s öltözékei szépek és izlésesek voltak. A közönség zajos tapsokkal és ki- hívásokkal fejezte ki meglepedését, mi pedig szívesen kívánunk sok szerencsét a kisasszonynak további tanulmányaihoz a melyek már is valószínűk a pályához fűzött szép reményeket. — A többi szereplők elég gondosan és igyekezettel játszottak. — Ugyan ezen estén Falk Rikárd »Titánok« című egy felvonásos darabja is színter került s a helybeli folyó összes és izletes apróságát a közönség igen jól fogadta.

Tőzsde.

— Goldstein Mór debreczeni bankiroda tudósítása. —

— Esti zárlat. —

Buza 1901. áprilisre	7.44
» 1901. októberre	7.60
Rozs 1901. áprilisre	7.19
Zab 1901. áprilisre	5.62
Tengeri 1901. májusra	4.84

Külföld tartott.

Rákóczi-korakeli nóta.

Reviczki Ferencz fölfedezett mostanában egy Rákóczi-korabeli dalt, a melyet öreg parasztemberek ma is énekelnek Csongrád vármegyében. A dal melódiájának második fele nagyon hasonlít Petófi »Fürdik a holdvilág« kezdetű versének régies jellegű nótájához. A most fölfedezett kurucz-nóta szövege így szól:

Megjártam én a hadak útját, — Nem tartottam lovam száját? — Nem tartottam lovam száját, — Most siratom magam bajját.

Harcoltam én a hazáért, — Istenért és szabadságért. — Buval eszem most kenyerem, — Bujdosó lett én belőlem.

Ihol késő most bánkódni, — A harc után hadat vágni. — Megyek messze Rákóczi-val, — Szivem tele buval, bajjal.

Ha esne is oly esetem, — Hogy történne betegsémem; — Ki gyámolítana engem, — Ismeretlen idegenben.

Buval vagyok bővelkedő, — Sok nyomorúság szenvedő. — Elhagylak én, áldott haza, — Nem láthatlak soha, soha.

Hol szépséges feleségem? — Hol vagy te is nemzetségem? — Kis geliczém, kicsi lányom? — Kérem Istent, hogy megáldjon.

Harcoltam én a hazáért, — A haza szabadságáért, — Most bujdosás a kenyerem, — Sós a könyvtől, mikor eszem.

Czuczor Gergely.

Ma száz esztendője, hogy az 1848/49-iki nagy napok egyik koszorus alakja megszületett. Mert Czuczor Gergelynek, a hazafias benézés papnak neve nemcsak a magyar irodalmé, de kiváló szerep jutott neki a szabadságharc történetében is.

Czuczor Gergely lantján eleinte csak szelid érzelmeket szólaltatott meg, de a forradalom tüze őt is magával ragadta és megírta Riadó című forradalmi dalát. Ország-szerte mohón olvasták a költeményt, melyért Czuczor csakhamar meglakolt. Elfogták és csak Windischgrätz herceg kegyességén mult, hogy nem halálra, csak hat évi várfogságra ítéltek, mely fogságot a budavári Józsefaskaszárnyában (ez idő szerint Werbőczy-u. 9.) kezdett meg.

Barsi József följegyzése szerint 1849-ben januárius hónapban jutott, mint fogoly a budai várba, honnan azután május hó 21 én szabadult ki a vár bevételekor s mámoros diadallal öveztek a győztes magyarok.

A világsi katasztrófa után önként jelentkezett s báró Kempen a barátok kolostorát jelölte ki neki s egyuttal megengedte, hogy dolgozhassék.

Később Haynau vasra verette s a Neubáudeba hurcoltatla, majd 1850-ben április hónap 7-én bilinesekkel terhelve Kufsteinba. 1851-ben május hónap 22-én végre tudtára adta neki Nehiba ezredes, hogy szabad. — Pesten letelepedve, kizárólag nyelvészeti kutatásainak élt.

Nem maradt ott azonban itt sem bébében, mert titkos ellenségei addig fondorkodtak ellene, mignem főapátja kénytelen volt őt Pestről visszahívni.

Czuczor 1866-ban a kolerajárványnak lett áldozatává. Hamvai a kerepesi temetőben pihennek. Szülőföldje 1875-ben, június hónap 6-án emléktáblával jelölte meg szülőházát.

Irodalom.

A katakombák Rómának és a kereszténységnek legszebb emlékei. Mikor Krisztus vallását üldözték a császárok és mélyokba rejtegették a nemes szivek, akkor épültek a katakombák. Mikor a föld színén vad orgiák kicsapongásait üzték elpuhult férfiak és ledér nők, a föld alá rejtőzött az áhitat és jámborság. Mikor a nap kicsapongásokra világított, a föld sötét ölében t rejt a hit világa. Mikor az ó-kori Róma elvesztette uralmát a földön, akkor a föld alatt kialakult az új Róma. Mikor Róma eltemette az erkölcsi nagyságot, a föld alatt kisarjadt magva újra. Míg fent a napvilágon tobzódó főurak kacagtak a pogány istenek kalandjain, a föld mélyében ájtatos sereg zengett hosszánát a nagynak, a tisztának, a szegénynek Megváltójának. A jámbor keresztényeknek mérőföldre terjedő folyosókat ástak a földben, az agyagban az omladozó márgában; a folyosó föld-falába temették halottait, szélesebb csarnokokba a szent hitvallókat, vértanúkat; koporsójuk volt ontárjuk temetkező fülkéjük templomuk, szívük lángja áldoztuk, sóhajtasuk a himnuszok. A katakombák életéről szól szövege, beszél képe a Nagy Képes Világtörténet 82. füzetének, mely most jelent meg. A munka 12 kötetben teljes. 1—1 félbörkötésű kötet ára 16 korona, kapható 3 koronás havi részletekre is. Egy füzet ára 60 fillér.

Az állatok világa című nagy irodalmi műből amely Brehm világhírű könyvének magyarba áttüzetett kiadása, most jelent meg a 7-ik füzet igen szép fekete nyomtatmúlappal és gondos kivitelű szövegrajzokkal. A nagyszerű még ebben a füzetben is a majmok csodás világát festi. Nem elégzik meg azzal, hogy a népszerűen megírt tudományos részt kifogástalanul nyujtsa de kedvesen és szívesen festi az emberek társaságába került majmok viselkedését és életét is, hogy igen érdekes történetek elemzésére nyíljék alkalmuk. Az állatok világa Légrády testvérek kiadásában, füzetes alakban jelenik meg s így ezt a hatalmas művet mindenki könnyen megszerezheti. Egy-egy füzet 80 fillérért kapható s az eddig megjelent füzetek és megrendelhetők úgy a Légrády testvérek könyvkiadóhivatalában (Vácz-i körút 78) mint minden könyvkereskedésben.

Budapesti levél.

A közelendő karácsonyi ünnepek ismét alkalmul szolgálnak, hogy a vidéki közönség figyelmét egyes oly szükségletére hívjuk fel, melyeket csakis a fővárosban lehet legjobban felállítani. Első helyen Kertész Tódor műiparú raktárát (Krisztof tér, gr. Teleki palota), mely legujabban a magy. kir. kereskedelmi muzeum magyar szikkeinek, magyar majolikák, torontáli kalotaszegi stb. himzések, varrások, szőnyegek stb. eladásával lett megbízva, karácsony estére alkalmos játékszereit és a karácsonyi díszítéseket ajánljuk melyek 250, és 10 forintos összeállításban egy dobozban a legszebb és leggazdagabb választékot tartalmazza. A társasjátékok és játék asztalok kellei roulette játéka sakk dominó sat.; a társasjátékok könyvü, leírás utasítás 1.0 nál több társasjátékhoz, kívánatra 25 krért bérmentve megküldetik. Legujabban megjelent a „Lawo tennis“ társasjáték 1 frt. „Foot ball“ társasjáték 2 frt. „Salta“ társasjáték 2 frt. Lottó és egyéb játékok; nyeresémtárgyak összeállítás 5, 10—20 frt. Fröbel oktatóval látott játéka a teggazdagabb választékokkal. Játékszerek kis gyermekeknek. A sport és torna ezikek. Részletes képes árjegyzéket az annyira kedvelt valódi olasz. veronai vívó szerekért a Magyar Athetikai szövetség által hitelesített sport ezikekről ingyen és bérmentve küld. A varrásokkal asztal kellei. Háztartási ezikek. Tolltette ezikek. Kedély derítő, meglehető tréfás tárgyak: Könyv előad

ható bűvészmesterség; mind a leggazdagabb választékban van raktáron és van bemutatva. Kertész Tódor legujabb árjegyzékében melyet kívánatra ingyen és díjmentesen küld.

A villamvilágítás terén általánosan nagy feltűnést keltett, hogy a párisi világkiállításon a Siemens és Halske cég mily óriási mérvű kitüntetést nyert: 12 grand prix 10 arany érem, 12 ezüst érem és 7 bronz érem jutal mazta azon érdemeket, melyeket a világhírű cég ki is érdemelt, mert létesített villamvilágítási művei mindenütt a legnagyobb elismerést vívták ki. A Siemens és Halske cég hazánk számos városában rendezett be villamvilágítást és csőátviteli telepeket, melyek kitűnő rendszerűknél fogva mindenütt zavartalan villamvilágítást és munkaerőt szolgáltatnak. Legujabban ismét Szerbiában az Uziczai szövőgyár részvénytársaság részére rendezett be a Siemens és Halske cég villamvilágítást és csőátviteli művet, mely az ottani roppant nagy mérvű gyapjutermeles előnyösebb feldolgozására szolgál. Hajóerőt a Djetina folyó — mely a várostól egy kilométer távolságra folyik — használtatott fel. Az első terv szerint csak a szövőgyár üzemének villamos hajtása czéloztatott, azonban a vizezőnek teljes kihasználhatása czéljától a villamvilágítás is berendeztetett, mi a vizezőnek értékesítése által rendkívül jutányos s a modern villam technika egyik legszebb eredménye.

A Berndorf fémáru gyár díszesen kialakított képes árjegyzéket adott ki alpaccaezüst, kínai ezüst, alpacca asztali készletek, evőeszközök, tea készletek és nickel főzőedényekről, melyet kívánatra díjmentesen megküld a cég Budapesti raktára (Vácz-i utca 4. a Krisztof tér sarkán). Különösen ajánljuk t. olvasóink figyelmébe a Krupp Artur Berndorf fémáru gyárának tiszta nickel főző edényeit úgy egészségi mint gazdasági szempontból, mert azok nem oxydálódnak, tehát betegséget nem okozhat. Tudvalevőleg a rézedény, mely belül ciznevezve van, a folytonos használatban a ciznezés többé kevésbé az ételbe olvad, mely után a már sok esetben előfordult rézmérég (Grünspan) képződik s ez ily edényekben főzött ételek az emésztés vagy nickellezett edényeknél, melyek közül az előbbi lepattog, az utóbbi lekopik és rozsdásodik. Ezért igen ajánlatos a nickel főzőedények használása.

Hogy történik a népszámlálás.

decz. 18.

A népszámlálás tudvalevően a jövő év január elseje és tízedike közt lesz. Most készült el az utasítás melyből mindenki megtudhatja, hogyan fogják megejteni a népszámlálást. Minden lakó úgy nevezett számlalólapokat kap. Ezeket a lapokat vagy maga tölti ki vagy ha nem tudja kitölteni, akkor a számlaló biztos írja meg. Azonkívül minden család vagy háztartás feje ugynevezett lakásórítékot is kap melyen szintén ki kell töltenie a rovatokat. A háztulajdonos pedig ugynevezett házi gyűjtővet kap, mely az egész házra vonatkozó gyűjtő kérdéseket tartalmaz.

Mindereket a nyomtatványokat a számlaló biztos még ebben az évben deczember 29-ike és 31-ike közt fogja szétosztani a háztulajdonosok között és a lakók a háztulajdonosoktól meg ingyen a népszámlaló nyomtatványokat.

Mind a népszámlalókat, mind a lakásórítékokat január elsejéig kitölve, vissza kell adni a háztulajdonosoknak, mert január másodikától kezdve a számlaló biztosok háztulajdonosok és a háztulajdonosoktól vissza veszik a kiosztott nyomtatványokat.

Az utasítás hangsulyozza, hogy a népszámlalási adatok sem adóztató, sem valamely egyéb czélra, csakis statisztikai czélra hasz

nálhatók fel. Az utasítás arról is intézkedik, hogyan kell kitölteni a számlalálapot, melyen huszonkét kérdés van,

Az anyanyelvre nézve azt mondja az utasítás, hogy anyanyelv gyanánt a valósághoz hiven mindenkinek azt a nyelvet kell bejegyeznie, melyet magának vall és melyen legalkalmasabban és legszivesebben beszél.

A még beszélni nem tudó csecsemőknél és némáknál anyanyelv gyanánt a család nyelve irandó be. Megjegyzendő továbbá, hogy anyanyelv, valamint más beszélt nyelv gyanánt is mindig csak élőnyelv írható be, ennél fogva például a latin nyelvet nem lehet beírni.

CSARNOK.

Csokonai V. Mihály.

Irta s f. hó 14-én a főiskolában tartott Csokonai emlékünnepegyén elmondotta:

Szücs László.
Folytatás.

És e gyötrelmek csalódások, bus fájdalom keresztje alatt is tudja dalolni „ódes a világ.“ Míg a kis csalogány lengő rózsabokron zengette énekét, „ő is dalolt és riadó d jével adott a nyelvnek újabb zózatot.“ Ő mint tavaszi pacsirta már elbájolólag zengett azon a nyelven, melyet ama másik nagy utána jövő még édesebben zengővé varázsolt. Irodalmi művei közül legsikerültebbek a „Lilla dalok“ amelyekben látjuk a költőt a maga valódi nagyságában, bennök van ezekben a kedves versekben a költő szívének minden dobbanása, minden reménye, minden fájdalma. Ezek a költemények méltó helyet foglalnak el mindig a Balassa és Kisfaludy Sándor szerelmi dalai mellett s Lilla emléke összeforrot Csokonai emlékével és élni fog mindig mint Laura neve a Petrarkáéval, Juliáé, a Balassáéval és Szegedy Rózáé a Himfiéval. De mivel Csokonai több kevesebb sikerrel az irodalomnak mindenségét. „A lélekhalhatatlanságáról“ című tanulmány ma is irodalmunk gyöngyei közé tartozik; a „Dorotya“ című komikus eposz pedig, mint ilyen egészen Arany Jánosig legbecesebb terméke volt irodalmunknak és kedves olvasmányja az olvasó közönségnek ma is. Szindarabjaiban jobbra igazi, hus és vérből való, élő alakokkal találkozunk mint pi, a kályha fűtő cigány asszony, a furfangos zsidó stb. Beviszi a magyar drámába a népek életét s ezzel utját egyengeti a későbbi népziműnek. Az ő munkásságának fénye messze bevilágította az utat az utána jövők előtt s ezek már teljes dicsőséggel folytathatták azt a munkát, a melyet ő is megkezdett sikerrel kezdett. Életében ugyan nem méltányolták érdeme szerint még Debreczen sem, pedig ő szerete Debreczent nagyon hiszen Dunántúlról hazatértében alig alig várja hogy megláthassa kedves fűstjét, mint maga tudja; de annál nagyobb fájdalommal érezte aztán mindenki azt a nagy veszteséget mely halálával nem csak irodalmunkat érte. Fájdalom, ő is egy volt azok közül, a kiknek az volt keserű végzetök, hogy holtok utat tudták meg róluk, kik voltak életökben s mit veszített bennök az utókor!

Rövid élete egy hosszú fájdalom volt s végre a fájdalomtól leveretve, nem kíván már semmit, csak Lilla szerelmét:

„És ha semmi érdemem
Nem fog fejemre zöld babért leteni:
Semmi sem, mind semmi sem,
Csak hogy te Lilla megne szünj szeretni!
Hiremet s nagy voltamat!
Ne trobitálják messzi tartományok,
Más ne tudja siromat,
Te hints virágot arra s a leányok.,“

És mi mégis ünnepeket ülünk most, mert szent előttünk a költő dicső emelete; ünnepeket ülünk és méltán tartozó szent hódolat hív erre, mert Csokonai művei még az unokák unokái előtt is tiszteletet vívnek ki nevének.

Munkái örökségül szállottak az egész nemzetre ugyan, s így Csokonai mint költő a nemzeté, de mégis Debreczen mondhatjuk őt büszkén, méltó dicsődéssel magának, Mert hiszen itt, született, itt élt, itt szenvedett, sirja itt domborul. Sokat küzdött, sokat szenvedett a költő és végre a szenvedések tüzeiben megemésztődve, leroskadt — óh fájdalom időnap előtt. Csalódásra, szenvedésre született s miután csalódott és szenvedett, visszaülte őt magához az ég, hol nem csalódva többé, boldogan pihen meg Lillája kebelén. Az illat elvész a virággal, kialvó csilagnak megszűnik ragyogása, de a költő dicsősége megmarad és a gyors szárnyakon rohanó idővel nem tűnik el soha, csak nagyobbra nőhet. Csak az ember az, a ki már aluszik a csendes sir ölén, csak az ember szállott le a sirba, de a költő él ma is és élni fog mindörökké, mert lelkét isteni szikra hevítette, s meri mint költő halhatatlanságra született,

Aludt csendesen jó vitéz siri álmodat, a hely, hol sirod domborul, szent előttünk tisztelt hamvadért.

(Vége.)

KARDOS LÁSZLÓ

DEBRECZEN, Kossuth-utca.

A kézműipar remek készítményeivel gazdagon berendezett raktárai megtekintésére hívja meg a n. é. közönséget.

Különlegességek ;
Színes szélű fehér zsebkendők,
kávés terítékek,
ajouros atlasz étkezészetek
Bársony himzett
Asztalterítők
és mint **ujdonosság**
Zongora-terítők.

Bérkocsik díjszabályzata

	Két lovas	Egy lovas
I. Napközre.		
Égész napra, reggeli 7 órától esti 9 óráig	6	3
Fél napra, reggeli 6 órától d. u. 1-ig, vagy d. u. 1-től esti 9 óráig	8	2
II. Éjszakra.		
Fél órára	40	30
1/2 órára	60	45
Egy egész órára	80	60
Minden következő órára	40	30
Az utolsó órára túl félórán v. kevesebb időre	20	15
III. Egyes járathoz.		
Reggélipótlás és visszajövetel nélkül a város sorsompón belül	50	30
IV. Meghatározott járatok.		
Temetőnekül (valiaskülönbség nélkül), ha a végintézés a templomban történik, a temetőbe ki és vissza	2	1
A háztól a csónakra a temetőbe ki és vissza	1	20
A színházba menet	60	40
A színházról jövet	30	20
Bármely vasuti indóház vagy raktárhoz nap pól enet vagy jövet kézi táskával	50	30
Ajtel	80	50
A kocsi mellé elküldött minden darab málna után külön 10 krajczár díj jár.		
A korcsolyázó, vagy csónakázó tóhoz, csukorgyár, légszivattyú, kertészeti szerszámokhoz menet vagy jövet	50	30
menet és visszajövetel egy órai várakozással	30	20
A nagykereskedelmi, polgári vagy katonai lövöldözés menet vagy jövet	50	30
menet és jövet egy órai várakozással minden következő órára	60	40
Éjszaki barom- és lovasjáratokra oda és vissza egy órai várakozással	1	20
minden következő órára	40	30
atonai lakanyához és katonai körhatalomhoz menet vagy jövet	50	30
menet és visszajövetel 1 órai várakozással minden további órára	80	50

Chief-Office 48, Brixton-Road, London, SW.

A Thierry gyógyszerész

DIGESTIV-je

valódi angol universális étvágygerjesztő és emésztést elősegítő pora felülmulhatatlan a mi étvágy és emésztést elősegít hatását illeti. Minden doboz a gyáros aláírásával kell ellátva hogy legyen. Egy dobozt 3 korona előleges beküldés után szállít franco, a

Thierry Balzsam-gyára

Pregrada Rohits-Sauerbrunn mellett. 8

PALAIS ROYAL

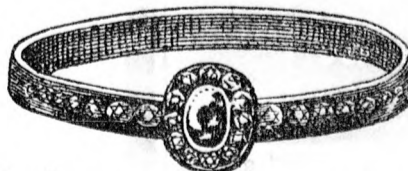
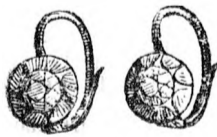
ORLAY SÁNDOR, perzsa csász., spanyol kir. udvari szállító.

BUDAPEST, IV. Koronaherceg-utca 8.sz.

GYÉMÁNT UTÁNZATOK,
PÁRISI LEGYEZŐK,

Chinai ezüst, bronz és bőr díszműárúk,
EZÜST BOTOK, DISZÁLLÓÓRÁK, ÉVŐKÉSZLETEK, STB, STB.

gyári áron.



Képes árjegyzék ingyen.



Eladó ház,
Kossuth u. 42 sz. a. új emeletes ház jutányos áron eladó, esetleg egy kisebb ház vagy földbirtokkal elcsereíhető.

Ékszer ne vegyen addig, míg Khón szerésznél meg nem nezi, mert fele árban kaphatja az általa zálogházakból árverésen megszerzett ékszereket. — Értekezhatni a debreczeni színházzal szemben levő Erzsébet kávéházban.



Utánzás elleny édre 16807. A

Ujdonság!

Szabadalmazva Magyarországon és a szomszéd államokban.

POLGÁR SÁDOR

m. kir. szabad. nyest orvosi mű- és kőszerez.

BUDAPEST,

VII. Erzsébet-körtut 50.

egész új szerkezeti sérvkötőt talált fel, mely a legmodernebb technikai vívmányok között, orvosi kapacitások szerint, a legelőnyösebb helyet foglalja el és a legbiztonságosabbnak bizonyult. Fontosított eszköz az összes betegápolási eszközök között.

gumiárak

ah. a legjobb minőségben jutás nyosan beszeresethetők. * Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve. * (Eztől címre ügyelni tessék)

Mit adjak

ajándéku!

Schwanhäusser irodaszerei és Caw amerikai, ténával tölthető aranyírótoái a legcélszerűbbek s ennél fogva a legolcsóbb karácsonyi és ujévi ajándékok.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

SCHWANHÄUSSER
Shanon-Registrator-Vállalat
Bécs, I. Johannesgasse 2. I. em.

Kapható minden nagyobb papirkereskedésben.

Ügyeljen mindenki szigoruan, **Schwanhäusser**, czégre.

M. K. EGYETEM
VEGYTANI INTÉZETE:

A KRISTÁLY
SZT LUKÁCSFURDÓI
HEGYIFORRÁS
IGENTISZTA
BICARBONAT
ÁSVÁNYVIZ
KAPHATÓ:
FÜSZERKERESKEDESEKBE
VENDEGLÖKBE
ÉS MINDEN VASUTI
ÉTKEZŐ KOCsIBAN.

„Több száz kiváló orvos által ajánlva“
„A legízletesebb és legolcsóbb ásványviz“
Kapható minden jobb fűszerkereskedésben és vendéglőben.

20% engedményt kap mindenki.

GUMMI

és hálólva, ez egyedüli legbiztosabb, legmegbízhatóbb és teljesen ártalmatlan, gyorsan és könnyen alkalmazható évszer fűzők és nek részére. Ára tucatonként eredeti párisi minőségben frt 1.—, 2.—, 3.—, 4.—, 5.—, 6.—, 7.— és frt 8.—, Bouts americ. tucattja frt 3.—, 4.— és frt 5.—.
Női óvszerek: Hasso tanár-féle frt 2.—, Mensinga tanár-féle frt 2.50, dr. Earlet-féle frt 3.— darabonként. Ezen női óvszerek százaszor is használhatók.
Höigy szívacsok, valódi párisi, tucatonként frt 2.—, 3.—, 4.—, 5.— és frt 6.—.
Diana öv havi kötő nőknek, legjobb a világon, drbjá frt 2.50.

Kimerítő árjegyzék zárt borítékban ingyen és bérmentve. Megrendeléseket pontosan és diszkrétan eszközöl utánvétel mellett vagy a pénz előleges beküldése után

J. REIF,

Bécs, Brandstätte 3.

1881-ben alapított hírneves higieniai specialista cég.

ki e hirdetésre hivatkozik!